

Protocol plusleerlingen

“Schatkist”

‘Laten zien wat je kunt is geen leren, veel leerlingen laten alleen maar zien wat ze kunnen’

Signalering plusleerlingen

Inleiding

Op onze scholen wordt in elke groep gewerkt met verschillende arrangementen:

basisarrangement	basisdoelen
basisarrangement + specifieke aanpak	basisdoelen
basisarrangement (verkort)+ verdiept arrangement	basisdoelen + aanvullende doelen
intensief arrangement	aparte doelen/eigen leerlijn

Leerlingen kunnen absoluut of relatief onderpresteren. Dit wil zeggen dat er leerlingen in de basisgroep kunnen zitten die in subgroep 3 thuishoren en een verdiepte aanpak nodig hebben. Of leerlingen die in subgroep 3 zitten en hun talenten onvoldoende verzilveren.

Het signaleren van deze leerlingen vereist een structurele benadering die steunt op schoolbrede afspraken.

Wetenschappers discussiëren nog altijd over het begrip (hoog)begaafdheid. Een hoog IQ is geen 'garantie' om tot grote successen in leven en beroep te komen. De afgelopen decennia is de onderlinge relatie tussen hoogbegaafdheid en hoge prestaties onderwerp van onderzoek geweest. Signaleren is zilver en begeleiden goud. Het ontwikkelen van de begaafdheden start bij het (willen) zien en het (h)erkennen ervan.

Wij volgen het stappenplan om de mate en de aard van begaafdheid van leerlingen vast te stellen

Stappenplan signalering plusleerlingen

Stap 1 Signalering mate en aard van begaafdheid		hoe	wanneer	door wie
1a	<p>4 jarigen : op basis van informatie in het intakeformulier of de overdracht van de voorschoolse opvang is er een vermoeden van een ontwikkelingsvoorsprong</p> <p>Bespreking intakeformulier nieuwe leerling</p> <p>Nieuwe leerling: Op basis van de informatie van de vorige basisschool is er sprake van meerbegaafdheid</p>	<p>intakeformulier nieuwe leerling</p> <p>intakegesprek</p> <p>intakegesprek</p>	<p>Wanneer de leerling komt wennen!</p> <p>na 4 – 6 weken</p> <p>direct na de inschrijving</p>	<p>ouders</p> <p>leerkracht en ouders</p> <p>leerkracht/ib-er/ouders</p>
1b	<p>Leerpotentie meten</p> <p>Leerlingen die in de groep opvallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - op grond van CITO-toetsen /leerlijnen jonge kind - op grond van observaties 	<p>observaties</p> <p>resultaten (niet)-methode gebonden toetsen (3 x A bij rek & begr. lezen)</p> <p>Intelligentiebepaling</p>	<p>na M- en E- afname toetsen bij de groepsoverdracht</p>	<p>leerkracht/ib-er</p> <p>leerkracht/leerkracht</p>
1c	<p>Mogelijke onderpresteerders opsporen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leerlingen controleren op begaafdheidskenmerken - signalen van ouders : ouders die vermoeden dat hun kind meer aan kan worden serieus genomen 	<p>Surplus signalering (webbased vragenlijst)</p>	<p>op aangeven leerkracht op aangeven ouders n.a.v. signalen tijdens groepsbespreking</p>	<p>leerkracht, ouders en kind (v.a. 10 jaar) met ib-er</p>
<p>Stap 2 Analyse van de inventarisaties en metingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht en ib-er checken bij elke groepsbespreking of de juiste leerlingen in het verdiept aanbod zitten - Op basis van de uitslag van de Surplusvragenlijst wordt een keus gemaakt om wel/geen verdiept aanbod te gaan bieden. 				
<p>Stap 3 Oudergesprek met leerkracht en ib-er</p> <p>Groep 1-2 Als er bij een leerling een vermoeden is van een ontwikkelingsvoorsprong volgt een gesprek met de ouders. Er wordt een keuze gemaakt om wel/geen verdiept aanbod te gaan bieden.</p> <p>Groep 3 t/m 8 Ouders worden geïnformeerd over de plaatsing van hun kind in het verdiept aanbod waar zij een beredeneerd aanbod krijgen (compacten en verrijken).</p> <p>Leerlingen waarvoor de Surplus vragenlijst is ingevuld: De uitslag wordt met de ouders besproken en er wordt een keus gemaakt om wel/geen verdiept aanbod te gaan bieden.</p>				

Compacten & verrijken

Leergebied	Compacten	Verrijken (in de diepte)	Verdiepen (in de breedte)
Rekenen: Snappet Aanpak plannen op niveau Wat moet standaard wel: instructie nieuwe onderwerpen automatiseren (beperkt) inoefenen	Snappet: Wereld in getallen compactprogramma methode	Niveau aanpassen naar D-E (Snappet) opdrachten na groep 5 Kleuterplein	Rekentijgers Nieuwsrekenen Plusboek Acadin Toptoren
Spelling/taal: Wat moet standaard wel: iedereen doet mee met de instructie van spelling	Snappet: Taal op maat	Plusopdrachten vanuit de taalmethode Kleuterplein	Acadin Plusboek Spaans Frans Toptorens Kraak'm
Technisch lezen	VLL zonleerlijn Estafette aanpak 3	Aanpak zonlijn VLL Kim versie Estafette loper	Toptorens Acadin
Begrijpend lezen	Humpie Dumpie Nieuwsbegrip	Moeilijker niveau tekst aanbieden van Nieuwsbegrip groep 4 niveau A groep 5 & 6 Niveau B groep 7 & 8 Niveau C	Toptorens Acadin

Algemene aandachtspunten

Verrijkingsonderwijs bestaat uit 3 onderdelen:

- in de diepte: opdrachten moeilijker maken
- in de breedte: meer willen weten (b.v. Spaans, filosofie, Acadin)
- in de ruimte: uitdagen tot creativiteit (ruimte bieden aan creërend denkvermogen)

Inplannen:

- in het rooster van de week, minimaal 1 uur per dag (niet erbij, maar in plaats van)
- de verrijkingstijd zoveel mogelijk aaneengesloten inplannen
- minimaal 2x per week vaste instructiemomenten inplannen
- minimaal 1 x per week feedback / kindgesprek (proces- & productgericht)
- een aparte beoordeling in het rapport voor de verrijking en de verdieping (zie inlegvel)

Doelen SLO

Leren leren

Bij het LEREN LEREN gaat het om het ontwikkelen van inzichten en vaardigheden die wezenlijk zijn voor het verwerven en toepassen van kennis. In dat proces zijn taakgerichtheid, doorzettingsvermogen en motivatie (kortom een goede werkhouding) van groot belang. In feite draait het hier om een drang tot permanent verder willen leren en ook plezier beleven aan het leren van nieuwe dingen.

Daarbij is het uiteraard belangrijk dat je leerdoelen voor jezelf kunt formuleren en in staat bent een goede werkverdeling te maken in de tijd (kunt werken volgens plan) maar ook dat je in staat bent verschillende leerstrategieën (manieren van leren) in te zetten om informatie te verwerven en op te slaan, zodat later getoond kan worden wat geleerd is. Ook het kunnen reflecteren op het eigen leergedrag is van wezenlijk belang, want er valt zo ontzettend veel te leren, ook (of juist) als het niet helemaal zo gegaan is als je had verwacht.

Werkhouding	Werken volgens plan	Manieren van leren
<ul style="list-style-type: none">◆ Ik geef aan wat ik wil leren en waaraan ik wil werken◆ Ik zet me in voor taken die ik moet uitvoeren◆ Ik zet door wanneer iets niet direct lukt◆ Ik houd mijn aandacht er goed bij als dat nodig is◆ Ik werk zelfstandig als dat nodig is◆ Ik zorg dat mijn werk er netjes en verzorgd uitziet◆ Ik vraag op tijd hulp als ik ergens zelf niet uit kom◆ Ik waardeer het leerproces ook als het resultaat tegenvalt	<ul style="list-style-type: none">◆ Ik formuleer leerdoelen voor mezelf◆ Ik verken een onderwerp voor ik ermee aan de slag ga◆ Ik weet welke stappen ik moet zetten en hoe ik deze moet uitvoeren◆ Ik zorg dat ik het belangrijkste af heb voor de tijd om is◆ Ik houd me aan mijn planning en stel deze bij als dat nodig is◆ Ik kijk achteraf of mijn planning goed was en wat beter kan	<ul style="list-style-type: none">◆ Ik weet welke manieren van leren er zijn en welke manier mijn voorkeur heeft◆ Ik zet de meest geschikte manier van leren in◆ Ik verzamel geschikte informatie op verschillende manieren◆ Ik bewaar informatie om het later te kunnen gebruiken◆ Ik laat zien wat ik geleerd heb◆ Ik licht mijn antwoorden toe en laat zo zien dat ik het begrijp◆ Ik controleer of mijn leervraag voldoende beantwoord is

Leren denken

Bij het LEREN DENKEN gaat het om het ontwikkelen van en reflecteren op hogere denkvaardigheden. Hierbij gaat het om verschillende typen hogere denkvaardigheden, zoals het analytisch denken (waarbij het onder andere draait om het bepalen van de verhoudingen van verschillende delen ten opzichte van elkaar of ten opzichte van het grotere geheel), het creatief denken (waarbij het flexibel kunnen inspelen op nieuwe omstandigheden vraagt om een grote vindrijkheid bij het ontdekken van nieuwe problemen en het oplossen ervan) en het kritisch denken (waarbij het onder andere gaat om het controleren van veronderstellingen en informatie, het vormen van een mening, het kunnen onderbouwen van die mening met argumenten en het kiezen van de meest geschikte oplossing).

Analytisch denken	Creatief denken	Kritisch denken
<ul style="list-style-type: none">◆ Ik herken verschillen en overeenkomsten tussen dingen◆ Ik zie het verband tussen waardoor iets komt (de oorzaak) en het gevolg ervan◆ Ik zie de relatie tussen verschillende onderdelen binnen het grote geheel◆ Ik maak ingewikkelde problemen gemakkelijker door ze op te delen in kleinere problemen	<ul style="list-style-type: none">◆ Ik ontdek nieuwe vragen of problemen◆ Ik bedenk meerdere oplossingen voor een vraag of probleem◆ Ik bedenk originele oplossingen voor een vraag of probleem◆ Ik bedenk hoe ik bestaande ideeën in een nieuwe situatie kan toepassen◆ Ik zet ideeën om in praktische oplossingen◆ Ik neem afstand van een probleem om het even op me in te laten werken	<ul style="list-style-type: none">◆ Ik ga na of mijn veronderstellingen kloppen◆ Ik controleer of nieuwe informatie klopt en overeenkomt met informatie die ik al heb◆ Ik onderscheid feiten van meningen en betrouwbare van niet betrouwbare bronnen◆ Ik neem bij het vormen van mijn mening verschillende perspectieven mee◆ Ik gebruik criteria om een mening te vormen◆ Ik onderbouw mijn mening met argumenten◆ Ik vraag door tot ik het echt begrijp◆ Ik kies uit verschillende oplossingen de meest geschikte

Leren (voor het) leven

Bij het LEREN (VOOR HET) LEVEN gaat het om het ontwikkelen van kennis, houding en vaardigheden op het intra-persoonlijke en interpersoonlijke gebied.

Inzicht in jezelf vormt de basis voor het leren (voor het) leven. Een positief zelfconcept, weten wat je sterke en minder sterke kanten zijn en daar op een goede manier mee om kunnen gaan (door bijvoorbeeld gepaste doelen te stellen, opbouwende kritiek en de consequenties van je keuzes te accepteren) zijn voorwaarden om jezelf in de tijd te kunnen blijven ontwikkelen.

Daarnaast leidt een beter inzicht in jezelf tot een betere communicatie en meer bevredigende relaties met anderen. Goed kunnen omgaan met anderen betekent namelijk niet alleen dat je kunt leren van en met anderen, maar vooral ook dat je beseft welke rol je daar zelf in vervult en op welke manier het mogelijk is jezelf te blijven en dat te doen wat bij je past.

Inzicht in jezelf

- ◆ Ik ben trots op mijzelf en mijn werk
- ◆ Ik weet waar ik goed en minder goed in ben
- ◆ Ik maak gebruik van mijn sterke kanten en blijf ook werken aan dat waar ik minder goed in ben
- ◆ Ik doe de dingen zo goed mogelijk maar stel mijn eisen/doelen niet té hoog
- ◆ Ik vind het niet erg als ik niet meteen weet hoe iets moet of als iets niet meteen lukt
- ◆ Ik ga goed om met kritiek en flexibel met tegenslagen en begrijp dat ik hier iets van kan leren
- ◆ Ik weet wat ik wil en kies daar ook voor

Omgaan met anderen

- ◆ Ik blijf mijzelf in een groep: anderen kunnen aan mij zien en van mij horen wat ik ergens van vind en hoe ik me voel
- ◆ Ik houd rekening met de regels die voor de groep belangrijk zijn
- ◆ Ik werk samen met anderen als we samen meer kunnen bereiken dan alleen
- ◆ Ik maak anderen enthousiast om samen ergens een succes van te maken
- ◆ Ik verdeel de taken samen met anderen op een manier die voor iedereen goed werkt
- ◆ Ik ben in staat in samenwerking met anderen verschillende rollen en taken te vervullen
- ◆ Ik zie en begrijp goed hoe anderen ergens tegenaan kijken vanuit hun beleving
- ◆ Ik luister goed naar de ideeën van anderen en verdedig mijn eigen ideeën
- ◆ Ik geef kritiek op een manier zodat de ander er ook iets aan heeft
- ◆ Ik presenteer de resultaten van mijn werk aan anderen op een manier die past bij mij én bij het doel van dat moment